

Tytuł pracy: Problemy moralne rodziny i postulaty ich rozwiązywania w Świetle Listów Episkopatu Polski po roku 1989

Słowa kluczowe: Listy Episkopatu Polski, małżeństwo i rodzina, wychowanie religijne, kryzys wiary i moralności, wychowanie do życia w rodzinie.

Streszczenie:

Zagadnienie małżeństwa i rodziny jest nieodmiennym przedmiotem troski współczesnego Kościoła, dlatego też w prezentowanej dysertacji podjęto zadanie analizy nauczania biskupów polskich w zakresie problemów moralnych małżeństwa i rodziny oraz sposobów ich przewycięzania po 1989 roku. Przedmiotem badań uczyniono zatem problemy moralne rodziny i sposoby ich przewycięzenia w przyszłości. Dla zrealizowania powyższych zamierzeń wykorzystano metodę analityczno-syntetyczną, a dokładniej analizę krytyczną piśmiennictwa i treści. Głównym źródłem analizie treściowej są listy pasterskie Konferencji Episkopatu Polski ogłoszone po 1989 roku.

Problematyka pracy została przedstawiona w czterech rozdziałach poprzedzonych wstępem. Całość zaś dopełnią wnioski syntetyczne zebrane w zakończeniu rozprawy oraz bibliografia. Rozdział pierwszy to analiza najważniejszych procesów i czynników decydujących o aktualnej kondycji rodziny w Polsce, ze szczególnym zwróceniem uwagi na jej kondycję religijną. Uwzględniono przy tym współczesne modele życia małżeńsko-rodzinnego oraz zagadnienie funkcjonalności i dysfunkcjonalności rodziny. W części tej nie sposób było pominąć analizy procesów racjonalizacji i sekularyzacji życia małżeńsko-rodzinnego.

Zagadnienie kryzysu wiary i moralności stało się przedmiotem rozważań drugiej części pracy. Analiza przemian w rozumowaniu wartości moralnych prowadzi do próby przyjrzenia się kryzysowi wiary chrześcijańskiej w społeczeństwie polskim po 1989 roku. Następną część poświęcono na przyjrzenie się kryzysowi religijności i wiary chrześcijańskiej oraz ukazanie symptomów tego kryzysu w społeczeństwie polskim. Relatywizowanie norm moralności chrześcijańskiej oraz jego społeczne i gospodarcze determinanty dopełniają tę część podjętych analiz.

Nieodmiennym elementem rozważań o rodzinie jest jej chrześcijańska wizja, dlatego też rozdział trzeci został poświęcony kryzysowi chrześcijańskiej wizji małżeństwa i rodziny oraz przejawom zarzucenia w dużym stopniu chrześcijańskiego powołania do życia w małżeństwie i rodzinie. Konsekwencją dwóch pierwszych jest kryzys w zakresie wychowania religijnego młodego pokolenia Polek i Polaków. Najważniejsze z nich ogniskują się wokół mocno lansowanej przez liberalne media kontestacji chrześcijańskiej wizji małżeństwa i

rodziny, czego logiczną konsekwencją jest zarzucenie przez coraz większą grupę ludzi młodych realizacji powołania Bożego do życia w chrześcijańskim małżeństwie i rodzinie.

Nauczanie biskupów polskich zawiera nie tylko ostrzeżenie przed wielorakimi zagrożeniami dla życia małżeńskiego rodzinnego, lecz stanowi także kompendium wiedzy pozytywnej o chrześcijańskiej wizji małżeństwa i rodziny. Tym kwestiom zostały poświęcone rozważania w rozdziale czwartym. Szczególną uwagę skupiono na analizie postulatów, jakie biskupi polscy kierują w skierowanych do wiernych w Polsce listach pasterskich, dotyczących głoszenia biblijnej wizji małżeństwa i rodziny, uzdrowienia życia małżeńskiego i rodzinnego w społeczeństwie polskim oraz kierunków wychowania młodego pokolenia ze szczególnym uwzględnieniem przygotowania młodzieży do życia w małżeństwie i rodzinie. Nauczanie biskupów zawarte w listach pasterskich Konferencji Episkopatu Polski zawiera nie tylko opis rzeczywistości, swoistą pastoralną diagnozę stanu życia małżeństw i rodzin w naszej ojczyźnie w minionych trzydziestu latach, ale także wskazuje kierunki uzdrowienia tegoż życia w najbliższej przyszłości.

Obok kryzysu wiary i moralności Episkopat Polski dostrzega również kryzys wychowania religijnego. Do jego zasadniczych przyczyn zalicza laicyzację wychowania, brak współpracy pomiędzy rodziną, szkołą i Kościołem w kwestii wychowania religijnego oraz demoralizujący wpływ mediów lewicowo-liberalnych, a szczególnie wszech potężnego Internetu. Pasterze Kościoła są zatroskani o uzdrowienie życia małżeńskiego i rodzinnego w tych obszarach, w których ono pozostaje w kryzysie. Wiele listów pasterskich zostało poświęconych sposobom wzmacniania więzi osobowych w małżeństwie i rodzinie. Istotnym elementem rodzicielstwa jest wychowywanie dzieci. Wychowanie religijne, tak bardzo zakłócanie współcześnie przez antychrześcijańskie trendy kulturowe wzmacniane dodatkowo przez neoliberalne media, wymaga dzisiaj nie lada wiedzy, umiejętności i kompetencji pedagogicznych. Kościół w Polsce wspiera rodziców w zdobywaniu tych kompetencji między innymi poprzez stale rozwijaną sieć diecezjalnych, dekanalnych i parafialnych poradni małżeńsko-rodzinnych. Wielkim wyzwaniem dla całego Kościoła w Polsce jest przygotowanie do życia w małżeństwie i rodzinie młodych ludzi. To, co przez całe wieki dokonywało się w zaciszu domu rodzinnego, współcześnie wymaga skoordynowanych działań rodziców, szkoły i parafii. Istotnym aspektem troski biskupów polskich o rodzinę jest również ochrona prawna tradycyjnie pojmowanego małżeństwa i rodziny oraz ochrona prawa rodziców do wychowania dzieci zgodnie z własnymi przekonaniem i wartościami moralnymi.

The title of thesis: Moral problems of family and methods of solving them in the light of Letters of Episcopal of Poland after 1989

Key words: Letters of Episcopal of Poland, marriage and family, religious education, faith and morality crisis, education into family life

Summary:

The issue of marriage and family is a constant subject of concern of the modern Church, that is why in this thesis the subject of analysis is the Polish bishops' teaching in the field of moral problems of marriages and family as well as methods of overbearing them after 1989. The subject of research has become moral problems of family and the manner of dealing with them in the future. To achieve the mentioned goals the analytic-synthetic method was used, to be precise critical analysis of literary activities and its content. The main source of the content analysis is pastoral epistle of Episcopal Conference of Poland published after 1989.

The aspects of the thesis were presented in four chapters preceded with an introduction. The unity is supplemented with synthetic conclusions placed at the end of the dissertation and bibliography. The first chapter is an analysis of the most important processes and factors determining the current family state, drawing special attention to its religious condition. What was taken into account was the modern models of marriage-family life as well as the question of functionality and dysfunction of family. In this section one could not omit the analysis of the processes of rationalization and secularization of marriage-family life.

The issue of faith and moral crisis became the subject of consideration in the second part of the thesis. The analysis of changes in understanding moral values leads to the attempt to take a closer look to Christian faith crisis in Polish society after 1989. The following section is dedicated to the crisis of religiosity and Christian faith as well as presenting the symptoms of this crisis in the Polish society. The relativism of Christian morality norms as well as its social and economic determinants complement this part of conducted analysis.

An invariable element of family consideration is its Christian vision and that is why the third chapter was dedicated to the crisis of Christian vision of marriage and family as well as the symptoms of abandoning at a great extent Christian vocation to living in marriage and family. The consequence of the first two is crisis in the field of religious education of young Polish females and males. The most important ones focus on the contestation of Christian vision of marriage and family, which is promoted by liberal media. Consequently, more and more young people cease to follow the God's vocation to live in Christian marriage and family.

The teaching of Polish bishops includes not only a warning against various threats to marital family life but is also a compendium of positive knowledge about Christian vision of marriage and family. These issues were elaborated on in section four. Special attention was put on the analysis of demand that Polish bishops direct to the followers in their pastoral letters concerning the Bible vision of marriage and family, the recovery of marriage and family life in Polish society as well as directions of young generation education especially providing for preparing the youth to life in marriage and family. The bishops' teaching included in pastoral letters by Episcopal Conference of Poland contains not only the description of reality, a pastoral diagnosis of the state of lives of marriages and families in our homeland within past thirty years, but also shows the directions how to remedy these lives in the nearest future.

Along with the crisis of faith and morality Episcopal of Poland notices also the crisis of religious education. As its main reasons it sees the laicism of education, the lack of cooperation between family, school and Church as far as religious education is concerned as well as demoralizing impact of left-wing – liberal media and most of all omnipresent Internet. The Church shepherds are concerned with remedying the marriage and family life in this domains where it is in crisis. Many pastoral letters were dedicated to the ways of enhancing personal bonds in marriage and family. An essential element of parenthood is bringing up children. Religious upbringing, which is nowadays so much disturbed by antichristian culture trends sustained by neoliberal media, needs a lot of knowledge, competence and teaching expertise. The Church in Poland supports parents in order to gain this expertise through constantly developed net of diocese, deanery and parish marriage-family guidance service. A great challenge for the whole Church in Poland is preparing young people to living in marriage and family. What has been conducted for centuries in the quiet domesticity, nowadays needs coordinated actions of parents, school and parish. A substantial Polish bishops' concern about family is also legal protection of traditional marriage and family as well as protection of parents' right to upbringing children according to their own beliefs and moral values.

